

Multiplicera med parenteser

Om vi har ett parentesuttryck med en faktor framför kan vi **multiplicera in** faktorn i parentesen. Att skriva om ett uttryck, så att det står utan parenteser kallas att **utveckla** uttrycket. Faktorn framför parentesen ska multipliceras med varje term inuti parentesen. Denna regel kallas **distributiva lagen**.

Distributiva lagen

$$a(b + c) = ab + ac$$

Kontroll – Distributiva lagen

Vi kontrollerar om den distributiva lagen gäller med de räkneregler vi vet sedan tidigare. Vi beräknar t.ex. $3 \cdot (9 - 4)$ på två olika sätt.

Med prioriteringsreglerna:

$$3 \cdot (9 - 4) = 3 \cdot 5 = 15$$

Med distributiva lagen:

$$3 \cdot (9 - 4) = 3 \cdot 9 - 3 \cdot 4 = 27 - 12 = 15$$

Vi få samma svar med distributiva lagen som med prioriteringsreglerna! Regeln verkar stämma!

Ex. Förenkla

a) $2(2x - 1)$ b) $8(3x + 4) - 2(5x - 7)$

a) $\text{2}(\text{2x} - \text{1}) = \text{2} \cdot \text{2x} - \text{2} \cdot \text{1} = 4x - 2$

Svar: $4x - 2$

b) $8(3x + 4) - 2(5x - 7) =$

$8 \cdot 3x + 8 \cdot 4 - (2 \cdot 5x - 2 \cdot 7) =$ Har kvar parentesen och multiplicerar in 2.

$24x + 32 - (10x - 14) =$ Förenklar inuti parentesen.

$24x + 32 - 10x + 14 =$ Tar bort parentesen och ändrar tecken.

$14x + 46$

Svar: $14x + 46$

När två parentespar multipliceras med varandra ska den **första termen** i den **första parentesen** multipliceras med **alla termer i den andra parentesen**. Därefter ska den **andra termen** i den **första parentesen** multipliceras med **alla termer i den andra parentesen**. Om det är fler än två termer i den första parentesen fortsätter man likadant tills man har multiplicerat in alla termer i den första parentesen in i den andra.

Multiplicera parenteser

$$(a + b)(c + d) = a \cdot c + a \cdot d + b \cdot c + b \cdot d$$

Ex. Utveckla och förenkla

a) $(x + 7)(x + 3)$ b) $(3x - 5)(8x + 9)$ c) $10 - (x - 2)(x - 3)$

a) $(x + 7)(x + 3) = x^2 + 3x + 7x + 21 = x^2 + 10x + 21$

Svar: $x^2 + 10x + 21$

b) $(3x - 5)(8x + 9) = 24x^2 + 27x - 40x - 45 = 24x^2 - 13x - 45$

Svar: $24x^2 - 13x - 45$

c) När vi har ett minustecken framför ett dubbelt parentespar ska vi behålla en stor parentes runt det utvecklade uttrycket eftersom vi efteråt ska byta tecken på alla termer inne i parentesen.

$10 - (x - 2)(x - 3)$

| Behåller en parentes kring det utvecklade uttrycket.

$10 - x^2 + 3x + 2x - 6$

| Byter tecken på alla termer inuti parentesen.

$4 - x^2 + 5x$

| Förenklar.

Svar: $4 - x^2 + 5x$ alternativt $-x^2 + 5x + 4$

(Ofta vill man ha termerna med störst exponent först, men inget måste.)

Ex. Lös ekvationen $(1 + 4x)(3x - 2) = x(12x - 6)$

$$(1 + 4x)(3x - 2) = x(12x - 6)$$

$$3x - 2 + 12x^2 - 8x = 12x^2 - 6x$$

$$3x - 2 + 12x^2 - 8x - 12x^2 = 12x^2 - 6x - 12x^2$$

$$-5x - 2 = -6x$$

$$-5x - 2 + 6x = -6x + 6x$$

$$x - 2 = 0$$

$$x - 2 + 2 = 0 + 2$$

$$x = 2$$

| Utvecklar parenteserna.

| Subtraherar $12x^2$ från båda sidor.

| Förenklar båda led.

| Adderar $6x$ till båda led.

| Förenklar båda led.

| Adderar 2 till båda led.

| Förenklar båda led.

Svar: $x = 2$